

Eines jurídiques per a la protecció de persones amb Alzheimer

La llei recull diverses fórmules legals per garantir que es compleixi la voluntat de les persones quan es vegi afectada la capacitat per expressar preferències i prendre decisions.

És aconsellable realitzar la delegació de voluntats d'una persona amb Alzheimer quan conserva la plenitud de les capacitats mentals, és a dir, quan els símptomes són incipients o lleus.

VOLUNTATS ANTICIPADES O TESTAMENT VITAL

Quan la persona amb Alzheimer encara conservi capacitat cognitiva suficient, pot **decidir anticipadament sobre possibles actuacions sanitàries**, com acceptar o rebutjar determinats procediments terapèutics en un futur, o sol·licitar l'aplicació de l'eutanàsia.

També es pot especificar si es desitja l'atenció a casa o en un hospital, o permetre o no la donació d'òrgans per a trasplantaments, etc.

S'ha de designar a una persona que actuï com a representant.

TESTAMENT

Per garantir que es compleixi la voluntat d'una persona un cop ha mort, és important fer testament abans que sobrevingui qualsevol malaltia o accident.

Si no existeix, la llei decidirà sobre el destí dels béns de la persona difunta.

PODERS GENERALS PREVENTIUS

Consisteix en **designar una o diverses persones, o una institució, perquè actuï representant els propis interessos**, podent gestionar el patrimoni i assumptes personals sense haver d'acudir a un procediment judicial.

El document sempre pot ser revocat per qui el dóna, té eficàcia en vida i s'extingeix amb la mort de la persona. El concedeix la persona amb Alzheimer mentre conservi la capacitat de decisió i les seves funcions cognitives estiguin preservades.

Tipus

- **Vàlid només per al cas de discapacitat:** la persona designada només podrà actuar a partir del moment en què la persona amb Alzheimer pateixi alguna discapacitat prevista en el poder i acreditada com aquest determini.
- **Vàlid des que s'atorga fins i tot per al cas de discapacitat:** la persona designada podrà actuar des del moment en què es dóna el poder.

AUTOCURATELA/ASSISTÈNCIA

L'autocuratela (o assistència a Catalunya) és una fórmula legal que permet establir una figura de protecció (persona curadora/assistent) per exercir la capacitat jurídica de la persona a la qual assisteix en condicions d'igualtat i evitar abusos, conflictes d'interessos i influències indègudes.

- Es recomana sol·licitar-ho en les etapes immediatament posteriors al diagnòstic, sempre que es trobi preservada la capacitat per expressar la pròpia voluntat.
- Amb aquesta previsió s'evita que un jutge nomeni una persona curadora/assistentia que la persona amb Alzheimer no contempla.
- Aquesta designació es pot revocar, modificar o substituir per una altra quan la persona amb Alzheimer ho consideri oportú i sempre que tingui preservades les seves capacitats.
- Es pot preveure una remuneració per a la persona nomenada com a curadora/assistentia.

CURATELA

Quan la persona amb Alzheimer manifesta un acusat deteriorament cognitiu a conseqüència de la malaltia i es troba en una situació de necessitar suport continuat, sempre que no hagi previst abans aquesta situació mitjançant l'autocuratela o mitjançant el poder preventiu, s'haurà d'anar al jutge perquè constitueixi la curatela o assistència.

La resolució judicial determinarà l'extensió, els límits i el control de la intervenció de la persona curadora/assistent i haurà de rendir comptes periòdicament.

LA CURATELA PODRÀ SER:

Assistencial

Permet la intervenció de la persona amb Alzheimer amb els suports previstos.

Representativa

La persona designada com a curadora/assistentia substitueix a la persona amb Alzheimer com a representant legal, en no poder aquesta expressar de cap manera la seva voluntat.

Mixta

Es combinen en la persona curadora/assistentia les facultats assistencials i representatives.

La persona curadora/assistentia queda sempre sota la vigilància de el/la fiscal i el control de el/la jutge/jutgessa, a qui ha de rendir comptes periòdicament.

Recorda

Aquesta regulació és vàlida en tot l'àmbit estatal, a excepció de la regulació específica en aquesta matèria d'algunes Comunitats Autònomes.

- Per a la **realització dels tràmits**, assessorar-t per un **professional jurista expert** i, per a la seva concessió, acudeix sempre a un notari (excepte la curatela, que s'ha de tramitar pel jutjat).
- A la notaria t'assessoraran d'acord amb les circumstàncies i necessitats individuals i garantiran que els tràmits s'ajusten a la legalitat.